

S tem, da sta Nemčija in Avstro-Ogrska sprejeli vse Wilsonove pogoje, bo Nemčija morala odstopiti Alzacijo in Lotaringijo Francoski, a Poznanjsko in morša tudi Prusko Slezijo bodem Poljski. Avstro-Ogrska pa bo morala pripustiti, da se bo mirovni kongres bavil z bodočo usodo narodov monarhije. V načelu so torej sprejeli Wilsonovi pogoji in o tem ne bo dopustno nikako razpravljanje. V zvezi temu pa to imel kongres rešiti mnogo zelo važnih nalog in pri tem bodo povzročale glavne težkoče bodoče meje med posameznimi državami. Za nas Jugoslovane prihajajo pri tem v poštev meje napram Italiji, Nemcem in Madžarom.

Napram Italijanom je med nami spor radi Gorishe, Trsta in Istre. Wilson izjavlja, da se mora meja Italije urediti z jasno zaznamovanimi narodnimi črtami, Amerikanski senator Lodge, ki je znan Wilsonov zaupnik, pa je pred par dnevi izjavil, da imajo Italiji pripasti vse one pokrajine, ki imajo po večini italijanske prebivalstvo. Po teh načelih bi Italiji pripadla samo Furlanija do črte Kormin-—Tržič, dočim bi morala ostala Primorska s Trstom vred pripasti jugoslaviji. Jasno je, da kongres, ki se sestane s tako jasno izraženimi načeli pravičnosti, ne bo mogel izključno slovenske Gorishe — ako izvzamemo po večini poitalijančeno glavno mesto Gorica, ki je pa tudi okoli in okoli obdana od Slovencev — prisoditi Italiji. Trst bi sicer po mišljenju večine svojega prebivalstva — ki je sicer tudi najmanj po 80% slovenskega pokolenja — spadal pod Italijo, a tega mesta vendar ni mogoče izrezati ven iz čisto slovenskega ozemlja. Pa tudi sicer spada Trst po svoji zemljepisni legi k Jugoslaviji, ker vendar ni mogoče, da bi se tako mesto, ki je odvisno od svojega zaledja, odtrgalo od tega zaledja. Trst bi kakor italijansko mesto moral brezpogojno propasti. Važni gospodarski interesi, da vprašanje njega obstoja izkoreni torej za to, da se Trst združi z Jugoslavijo. Trst rabi Jugoslavijo in Jugoslavija rabi Trst. Vezana sta drug na drugega. Za Jugoslavijo je pripadnost Trsta k njenemu državnemu ozemlju življenjsko vprašanje, ona brez tega okna v svet takorekoč ne more dihati, ne more živeti. Nasprotno pa Trst za Italijo nima nikakega gospodarskega pomena. Italija ima toliko lepih in krasnih luk, da Trsta ne potrebuje niti najmanj. Z ozirom na vse te okoliščnosti smemo z gotovostjo pričakovati, da mirovni kongres prisodi nam tudi Trst.

Enako je tudi glede Istre, kjer je komaj četrtina prebivalstva italijanske narodnosti, a se to omejeno na obrežna mesteca.

Napram Nemcem bo našo mejo še težje dočeti, nego napram Italijanom. Tudi tu imamo pomembna mesta in mesteca, ki jih bodo Nemci zahtevali zase. Toda tudi tu bo odločevala večina prebivalstva in zato smemo biti gotovi, da bodo vsi kraji z res slovenskim prebivalstvom v sedanjosti in v pretekli dobi, v kateri se je nasilno poneževalo, pripadli Jugoslaviji. Enako velja tudi glede mej Jugoslavije napram Madžarski.

Načrtali smo tu na kratko vprašanja, ki se tičejo naših jugoslovanskih mej in ki jih bo moral rešiti mirovni kongres. Toda to je le eno vprašanje. Potem pride vprašanje mej češke države, potem Poljske itd. Iz vsega tega sledi, da moramo biti pripravljeni na dolgo trajanje mirovnih konferenc. Toda to nas ne sme motiti. Mir je danes pred durmi in vojaki, ki zapuste že v kratkem streliške järke, se gotovo ne povrnejo več v nje nazaj.

Veselite v nepristranskem inozemstvu.

Iz Amsterdama javljajo, da je na Nizozemskem zavladala veliko veselje in navdušenje, ko se je doznala vsebina nemškega odgovora. Pred uredništvom časopisov se je zbrala sila množica ljudi, ki so se pulili za posebne izdaje. Javljali so drug drugemu vest ter si medsebojno čestitali. Splošno se je čulo: Vojna se je, hvala Bogu, končala! Vriskajoč in med plesom se je množica pomikala po ulicah kakor kak narodni praznik. — Tako je bila vest o bližnjem miru sprejeta v nepristranskem inozemstvu, kjer ljudje niso niti od daleč toliko trpeli, kakor mi. S koliko večjo opravičenostjo se smemo veseliti še, le mi, ko vidimo, da se približuje konec našega trpljenja. Zato pa: Kvishu srea!

Francoski listi o nemškem odgovoru.

„Homme libre“, glasilo francoskega ministrskega predsednika Clemenceau, piše: Nemško časopisje prihaja vsak dan z novimi načrti o alzaško-lotaringškem vprašanju. Toda naj si v Berlinu ne delajo nikakih prevar o alzaško-lotaringškem vprašanju. To vprašanje spada za Francijo med ona, o katerih je vsaka poravnava izključena. — „Matin“ piše: Nôta dokazuje polom Nemčije, dokazuje, da ostane Nemčije zavratna in nepoštena. Nôta je dvoumna. Samo Foch naj odloči, če je premirje na mestu. — „New-York Herald“ pa piše: Biti moramo skrajno previdni. Držanje Nemčije izvira iz strahopetnosti in strahu. Zaničljiva v porazu, kakor je bila sovraštva vredna v uspehu, je pripravljena za vsako ponižanje, podlosti, da se izogne trpljenju, ki bi ji bila sama naložila premaganemu sovražniku.

Turčija.

Zgledu Bolgarije je sedaj sledila tudi Turčija. Turčija je sicer še šla skupaj z Avstro-Ogrsko in Nemčijo glede mirovne ponudbe. Toda med tem je v Carigradu nastopilo novo ministrstvo, ki si je nadelo naloge, da sklene čimprej mir. Splošno pomikanje, draginja in lakota so Turčijo prisilile, da je sledila zgledu Bolgarije. Novi veliki vezir Fethi-pa-

ša se je takoj, ko je nastopil vlado, obrnil na Dunaj in v Berlin ter je sporočil, da je Turčija vsled prebitja bolgarske fronte dospela na konec svojih moči. Turčija, da je bila obveščena, da mislijo bolgarske čete korakati skupaj s četverosporazumovimi četami nad Carigrad in vsled tega je prisiljena, da sklene poseben mir. Odgovorili so, naj počaka, da pride odgovor Wilsona. Med tem pa se je nova turška vlada že začela pogajati z Angleži in njih zavezniki. Tudi naša je že poslala v Solun odposlanstvo, ki naj bi stopilo z vrhovnim poveljstvom sovražne balkanske armade v neposredni razgovor, da se ustavi sovravnosti.

Za one, ki so bili o razmerah poučeni, to ni nič novega.

Mi o vsem tem nismo smeli seveda nič zvedeti, ker je cenzura vse te vesti skrbno prikrivala. No, končnega poloma le ni mogla preprečiti.

Vsekako je to korak bližje k miru. S sklepom miru s Turčijo bodo proste angleške armade, ki so se do sedaj vojevale v Aziji, in četverosporazum dobi še večjo premoč nad osrednjimi državami, ki se bodeta konečno morali radi ali neradi udati na milost in nemilost.

Nemški socialni demokratje zoper Hohencolernce.

V Norimbergu na Bavarskem izhajajoči socialdemokratski list „Frankische Tagespost“ je z dovoljenjem cenzure priobčil sledeče:

„Vsi vemo, kaj pomeni izguba Alzacije-Lorene. Toda vemo, da je bila ta izguba vsled veliko predolgo časa trajajoče vojne zelo verjetna. Nismo pa mnenja, da bi se vsled tega moral zadnji mož, zadnja ženska in zadnji otrok nemškega naroda še tudi pridružiti tem mrtvim Nemcem, kojih število bo kmalu znašalo dva milijona. Dovolj je, da so našemu telesu odsekali krepke ude, toda samoumora naj ne izvrši naša armada in tudi ne naš narod.“

Da pa cesar Viljem II. po vseh svojih govorih, katere je imel na armado in v armadi, pride do tega, da mu je neznosno biti na čelu države, katere bo temeljito drugačna, kakor si jo je nastikal v svojih mislih, razumemo prav dobro. Da nima socialna demokracija nobenega interesa, da bi se nadalje izražali Hohencolerci, je bilo vselej z vso jasnostjo izraženo. Tisti pa, katerim je na tem leželo, da vladarska hiša Hohencolercov še vlada nadalje v državi in v Prusiji, morejo ohraniti to obitelj v svoji posedovanosti in na ta način, če posadijo na prestol koga drugega, ki ni, kakor cesar Viljem in prestolonaslednik, zadržno izjavil mnenja, ki so v nasprotju s tem, kar se bo zalibog zgodilo in s tem, kar se bo, kakor je upati, zgodilo. Nemški cesar, ki je zahteval, da bi naj 42 milijonov Nemcev žrtvovalo svoje življenje za to, da bi se ne odstopilo niti kame- na od tega, kar se je doseglo v vojni med Nemčijo in Francijo leta 1870-71, naj sedaj izvrši in udeleži sam to, kar zahteva od ljudstva. Cesar je vselej zahteval od svojih „podložnikov“ največjih patriotskih žrtev. Sedaj pa, ko ti „podložniki“ postajajo državljani, naj sam pokaže svojo pripravljenost za požrtvovalnost, naj on sam odstopi ter naj na ta način da sijajno spričevalo za umevanje časa ter da s tem omogoči nemški državi in nemškemu narodu boljše mirovne pogoje.“

Graški socialdemokratski list „Arbeiterwille“ se v svoji ponedeljkovi večerni izdaji pridružuje napadom socialnih demokratov v Nemčiji ter piše:

„V nemškem cesarju Viljemu II. vidimo zadnjega nemškega vojaškega vladarja. On je nositelj te velike svetovne vojne, ki se končuje s tem, da je strel način vojaškega vladanja in da se Nemčija pridruži zvezi narodov, ki bo imela razoroženje za posledico. Viljem II. se mora sam smatrati kot nemo-gočega za nemškega cesarja.“

Avstrijska delegacija.

Avstrijska delegacija je imela v torek, dne 15. t. m. sejo, v kateri je posl. dr. Korošec ministra zunanjih zadev in vojnega ministra interpeliral radi stališča Jugoslovancev napram premirju in mirovnim pogajanjem, dalje, da se prepusti izvedba teh pogajanj zastopnikom narodov, ki osnujejo kot narodne vlade. Dalje glede preložitve jugoslovanskih polkov v domovino. V svoji interpelaciji povdarja dr. Korošec, da je s tem, da so osrednje sile sprejele izjavo predsednika Wilsona z dne 12. februarja 1918, bila samoodločba narodov proglašena kot glavno vladno načelo človeštva, po katerem se noben narod ne sme vladati brez svojega dovoljenja. Jugoslovanski narod je že ponovno izjavil svečano, da ne bo odobril nikake rešitve, ki ne prinese popolnega združenja naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v lastno, suvereno državo, ker le na ta način bo zagotovljen samostojen razvoj našega naroda.

Dalje sta posl. dr. Korošec in Stanek interpelirala vojnega in skupnega finančnega ministra glede vzevanja talcev in zapiranja uglednih oseb v Bosni. Posl. dr. Korošec in Fon sta dalje in-

terpelirala radi nameravane preložitve južnega bojišča na jugoslovensko ozemlje, Klofač in dr. radi stališča, ki ga zavzema češko-slovaški narod napram pogajanjem za premirje in mir. Poslanec Klofač je dalje interpeliral skupno vlado, da prepreči vsako enostransko odredbo ogrske vlade glede priznanosti slovaškega naroda k češko-slovaški državi.

Poljski delegatje so podali izjavo, da se smatrajo za državljane svobodne in neodvisne poljske države ter zahtevajo pravice poljskega naroda, da se bo udeležil mirovne konference.

Kaj misli g. Burian.

Zunanji minister grof Burian je dne 15. okt. imel v odseku za zunanje zadeve v ogrski delegaciji govor, v katerem je razpravljal svoje misli in želje. Med drugim je povdarjal, da je odpad Bolgarije prisilil Nemčijo in Avstrijo, da ustvarita na Balkanu nove fronte; na kakšen odločilen vojni uspeh pa se seveda ne upa več. O Wilsonovih točkah, o katerih je izjavil, da jih sprejme, je sodil, da bodo, če se pravilno razumejo in primerno uporabijo, dobrodejne uplivalo na vršečo se preureditev notranjih razmer v obeh državah monarhije. Vprašanje pa je, ali Nemec in Madžar pravilno razumeta in bota primerno porabila Wilsonova načela. O bodoči mirovni konferenci je dejal, da bo naša monarhija na njej zastopana po strokovnjakih (nemških in madžarskih?), katerim bo pridružena komisija avstrijskih in ogrskih pristojnih oseb in morša tudi svetovalstvo, izvlečeno iz poslancev. Kako dobro je grof Burian podučil o dejanskih razmerah, spričuje njegova izjava, da stojimo tik pred prenehanjem sovražnega bojevanja in da bomo v kratkem s sovražniki stopili v pogajanja ter da Turčija še vedno kot vojna zaveznica vztraja ob naši strani.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču posebno hudi boji v Flandriji, kjer so se Nemci vnovič umaknili ter prepustili četverosporazumovim četam važne postojanke Donay, Roselaere, Handzaeme in Cortemack. Umaknili se so tudi severno-vzhodno od mesta St. Quentin, kjer se Angleži prodri do mesta Valenciennes ob francosko-belgijski meji. Južno od mesta Laon so pa morali Nemci izprazniti važno gorovje Chemin des Dames. Končno so se tudi umaknili med rekami Aisne in Mezo.

Na drugih bojiščih.

Na srbskem bojišču se umikajo naše in nemške čete ob reki Moravi navzgor, kjer se sedaj vrše boji še severno od Niša. Niš se že nahaja v srbski oblasti, nadalje se umikajo proti Novemupazarju, kjer so srbsko-francoske čete že zasedle Prizren, Djakovo, Prištino iz Mitrovico. — Na albanskem bojišču smo izpraznili Tirano in Drač ter se umikamo proti Lešu ob izliva reke Drine v Jadransko morje.

Razne politične vesti.

Voditelji strank pri cesarju. Preteklo soboto je naš cesar sprejel v Baden pri Dunaju v avdienci 33 avstrijskih poslancev, ki so voditelji in načelniki raznih avstrijskih strank. Za Jugoslovane je bil poklican k cesarju dr. Korošec, za Čehe Stanek, Tušar, Hruban in Fidler, za Poljake pa Tertli, Bravorovski in Löwenstein. Prvi so bili sprejeti Čehi. Po svojem sprejemu pri cesarju so imeli kratek razgovor z načelnikom Jugoslovanskega kluba dr. Korošcem. Dr. Korošec je cesarju obširno razvil jugoslovanski program. Cesar je z velikim zanimanjem poslušal izvajanja dr. Korošca ter stavljal opetovana vprašanja. Pogovor se je vršil tudi o sedanjih razmerah v poslanski zbornici. Cesar je prosil poslanca, naj delajo na to, da se sedanje zmešnjave premagajo. V bodoče ministrstvo, ki bi naj bilo sestavljeno iz zastopnikov strank, Čehi in Jugoslovani ne bodo poslali svojih zaupnikov.

Avstrijska državna zbornica. V seji državne zbornice dne 9. t. m. je minister za deželno brambo pl. Czapp odgovarjal na interpelacijo poslancev dr. Korošca in tov. radi procesa proti mornarjem v Kotaru. Odgovarjal je po stari navadi avstrijskih ministrov, da stvar ni tako nedolžna in da se kazensko postopanje ne more ustaviti. Nato je minister odgovarjal na interpelacijo poslancev dr. Benkoviča radi usmrtnice desetnika Tušaka od 87. pešpolka po stotniku Wolfgangu. Omenjenega stotnika je, kakor znano, vojaška sodnija oprostila. Dr. Benkovič je v svoji interpelaciji obširno opisal ves slučaj ter vprašal domobranskega ministra: Kako more Vaša ekscelencija

opravičiti, da bi ostala taka zloraba vojnega prisilnega prava, kakor v slučaju desetnika Tušaka s strani stotnika Wolfganga nekaznovana? Ali hoče Vaša ekselencia vse potrebno odrediti, da se toliko pri domobranstvu, kolikor pri armadi na bojišču njegova uporaba nasprotujoča smislu vojnega prisilnega prava nastrožje kaznuje? Minister je odgovoril, da je vojaški pravdnik uložil prvi oprostivni priziv in da bo o tem odločalo v najbližjem času najvišje vojaško sodišče. Vojaška uprava bo v vseh slučajih, kjer predpostavljene zagreše zlorabo orožja, spravila dotično zadevo pred sodišče. Poslanec Zahradnik je izrazil željo, da bi se ločitev avstrijskih narodov izvršila brez prelivanja krvi. Izrekel je tudi nado, da govori zadnjikrat v avstrijskem državnem zboru. Poslanec dr. Rybar je obširno popisoval krivice, ki se gode Jugoslovonom. Gnali so naše rojake v vojno, da se bore za tujo nadvlado. Zahtevali so od naših vojakov, da se bore za nemško Avstrijo, preganjali naše ljudi, zapirali v ječe in obesali. Ali je kako čudo, če potem nismo zadovoljni s to državo? Poslanec Dulibič je izjavil, da Hrvatje ne bodo nikdar dopustili, da bi se Slovenci ločili od njih. Poslanec dr. Benkovič je izjavil, da hočemo Jugoslovani kot prost narod sami odločevati o svoji usodi in o svojem razmerju do svojih sosedov. Zahteval je, da se mora jugoslovansko vprašanje rešiti na mirovnem kongresu. Seja minolega petka je bila tako slabo obiskana, da je bila komaj sklepna. Govoril je nemški socialni demokrat dr. Schacherl o znanem slučaju, ko je stotnik Wolfgang dal umoriti spodnještajerskega rojaka desetnika Tušaka. — Prihodnja seja bo dne 22. oktobra.

Seja gospodke zbornice. Avstrijska opeška zbornica bo bržčas sklicana na dne 21. oktobra.

Narodni odbor Slovencev, Hrvatov in Srbov. Po daljših posvetovanjih se je preteklo soboto ustanovil v Zagrebu Narodni odbor, t. j. osrednji Narodni Svet Slovencev, Hrvatov in Srbov. Vodstvo našega osrednjega vrhovnega narodnega zastopstva je izročeno predsedstvu, v katerem so po eden Srb, Hrvat in Slovenec. Slovenski predsednik je dr. Korošec, Grga Tuškan za Hrvate in Vojislav Sola za Srbe. Narodni odbor sestoji iz zbora, kateremu prioblažajo poleg odposlancev posameznih naših pokrajin državni in deželni poslanci, ki pristajajo na program Narodnega odbora, nadalje iz osrednjega odbora in iz predsedništva. Čim se Narodni odbor konstituiral, preidejo vse velike odločitve v njegov izključni delokrog.

Italija in Jugoslovani. Italijanski ministrski predsednik Orlando se je v svojem zadnjem poročilu v italijanski zbornici pečal tudi z odnosi napram Jugoslovonom. Izjavil je med drugim: Dne 21. aprila 1918 je sklenila Italija s češko-slovaškim odborom pogodbo za ustanovitev češko-slovaške legije, ki se bori na italijanski fronti: to velja kot priznanje češko-slovaške vlade. Prijateljski odnosi med obema narodoma bodo obstojali tudi po vojni. Italija postopa enako tudi z Jugoslovani, ki se bore za svojo neodvisnost. Jugoslovanske legije na italijanski fronti štejejo 82.000 mož.

Vsegemci zoper mir. Vsememci v Nemčiji so začeli strastno agitirati zoper mir. Njihova glasila besne napadajo sedanjo nemško vlado, ker je izjavila, da sprejme vse Wilsonovo točko. Vsememci bi pač radi strmoglavili sedanjo vlado in spravili na krmilo vlado, ki bi bila za nadaljevanje vojne.

Ali se prične zopet preganjanja? Poslanec hrvatskega sabora so prešli iz Slavenije vesti, da tamkaj popisuje vse tiste, ki so bili v začetku vojne pozaprti. To je v zvezi z novim položajem na Balkanu. Ban Mihailović je v zadevi na pristojnem mestu posredoval.

Madžari proglašajo svojo neodvisnost. Na interpelacijo poslanca Györfy v zadevi spremembe razmerja med Avstrijo in Ogrsko je odgovoril ogrski ministrski predsednik Wekerle sledeče: Ogrska se sme urediti popolnoma samostojno v političnem in gospodarskem oziru ter tudi glede lastne brambbe. To željo je tudi izrazil cesar in kralj sam, kateri je že pred nekaj časa soglašal z načrtom za popolno neodvisnost Ogrske.

Novo ministrstvo na Ogrskem. Ogrsko ministrstvo Wekerla je odstopilo. Cesar in kralj ogrski je poveril sestavo novega ministrstva bivšemu predsedniku ogrske državne zbornice Ludoviku pl. Navay. Novo ministrstvo bi naj razvozlati razna zapletena ogrska politična vprašanja, preglasilo samostojnost Ogrske, izvršilo preobnovo volilnega reda in druge važne zadeve.

Wekerle ostane. Novejša poročila napovedujejo, da kralj Karel Wekerle ostane pri svojem položaju, če bo torej dalje vladal.

Wilson odklanja nemško prošnjo in ponudbo.

Samovoljna oblast Nemčije se mora streti. Podmorski čolni morajo ustaviti svoje protizakonito delo. Nemci ne smejo razdejavati mest in vasi in ne smejo ropati in pleviti.

Državni tajnik Združenih držav Severne Amerike Lansing, je dne 14. oktobra izročil švicarskemu

zastopniku v Združenih državah kot poverjeniku Nemčije sledeče pismo: »Odgovarjajoč na naznailo nemške vlade z dne 12. oktobra 1918, katero ste mi danes izročili, imam čast, Vas prositi, da sporočite sledeči odgovor: Neomejeni sprejem pogojev, katere je označil predsednik Združenih držav dne 8. januarja 1918 in v svojih poznejših poslanicah, upravičujejo predsedniku, da izroči odkrito in neposredno razlago svojega sklepa glede na naznailo nemške vlade z dne 5. in 12. oktobra 1918.

Biti mora jasno v tem, da so izvršitev izpraznenja ozemelj in pogoji za premirje zadeve, katere se morejo prepustiti sodbi in nasvetu vojaških svetovalcev vlade Združenih držav ter vlad zaveznikov. Predsednik smatra za svojo dolžnost podati izjavo, da vlada Združenih držav ne more sprejeti nobene ureditve, ki ne bi poskrbela za popolnoma zadovoljive varščine in jamstva za nadaljno trajanje sedanje vojaške premoči armad Združenih držav ter zaveznikov na fronti. Ima upanje, da more smatrati za gotovo, da bo taka tudi sodba in odločitev vlad zaveznikov. Predsednik tudi smatra za svojo dolžnost pristaviti, da ni niti vlada Združenih držav niti on sam popolnoma zasiguran, da bi vlade, s katerimi so Združene države kot vojujoče se države v zvezi, privolile, da bi se razpravljalo o premirju, dokler bojne sile Nemčije nadaljujejo svoje nezakonite in nečloveške načine bojevanja, pri katerih se vstrajajo.

V istem času, ko se obrača nemška vlada do vlade Združenih držav s predlogi za premirje, so njeni podmorski čolni na delu, da potapljaajo tudi ladje za prevažanje potnikov, in ne samo ladje, ampak tudi čolne, v katere se skušajo rešiti potniki in posadke. Nemške armade sedaj na svojem prisiljenem umikanju iz Flandrije in Brancije zlobne razdejavajo in uničujejo, kar se je vselej smatralo naravnost kot kršenje pravil in navad omikanega vojskovanja. Mesta in vasi, ako niso porušena, so oropana vsega, kar je bilo v njih, še celo prebivalstva. Ne more se pričakovati, da bi zoper Nemce združeni narodi soglašali s premirjem, dokler se nadaljujejo nečloveška dejanja, plenjenje in opustoševanje, na katera se po pravici ozirajo s strahoto in razrušenega srea.

Tudi je potrebno, da ne bi prišlo do možnosti kakaga nesporazumljenja, da predsednik z velikim povdarkom opozarja nemško vlado na jasen pomen in namen enega mirovnih pogojev, katere je sedaj sprejela nemška vlada. Označen je v govoru predsednika, ki ga je imel dne 4. julija 1918 v Mount Vernov in se glasi:

Uničenje vsake samostojne oblasti povsod, katera tajno zase in po lastni volji more motiti svetovni mir, ali ako ne more biti uničena sedaj, vsaj da se zmanjša njena moč, in moč, ki je dosedaj vladala nad našim narodom, je take vrste, kakor je tukaj opisana.

Nemškemu naredu je na voljo, da to spremeni. Gori imenovane predsednikove besede tvorijo seveda pogoji, kateri ima biti izpolnjeni pred mirom, ako bi naj prišel mir valed postopanja nemškega naroda samega.

Predsednik smatra za svojo dolžnost izjaviti, da bo po njegovem mnenju vsa izvedba miru zavisa od določnosti, od obveznega anačaja jamstev, ki se jih more podati v tem temeljnem vprašanju. Neobhodno potrebno je, da nedvoumno vedo vlade, združene zoper Nemčijo, s kom da se pogajajo.

Na cesarsko in kraljevo vlado Avstro-Ogrske bo predsednik odposlal poseben odgovor.

Ni upanja za hitro premirje.

Iz Londona poročajo, da ni nikake nade, da bi prišlo hitro do premirja. Ko pride čas za to, se premirja ne bo dovolile brez istoačnih jamstev na suhem in morju, da bo Nemčija ne le pripravljena vtakniti meč v nožnico, temveč, da tudi ne bo več v stanju, da bi zopet obnovila sovražnosti. Dasi v tem trenutku ni pričakovati uradne izjave, je vendar gotovo, da so te temeljne točke ne le izraz mnenja Angležev, ampak tudi ustalih zaveznikov. Glede jamstev mislijo merodajni krogi, da morejo biti take vrste, da bo izključena vsaka senca kakaga dvoma.

Nemčija se mora kaznovati.

»Washington Post« piše: Wilson in drugi voditelji zaveznikov ne bodo prenehali z uničevanjem nemške države, dokler ne bodo imeli jamstev, ki bodo onemogočili izdajstvo.

»Daily Telegraph« piše: Ker je Nemčija izgubila svoje kolonije, nuna nikakega razloga za pomožno mornarico. Vsi podmorski čolni se morajo izročiti. Nemčija se mora kaznovati ter pla-

čati zaveznikom odškodnino za uničene ladje in izgubljena človeška življenja. Tudi vsa velika mornarica se mora izročiti in zločini morajo priti pred mednarodno sodišče.

Nepričakovan odgovor.

Ko smo pisali članek, v katerem smo čitateljem javili veselo vest, da se približuje mir, nismo mislili, da bo Wilson na sprejem vseh svojih pogojev od strani Nemčije odgovoril odklonilno. In vendar se je to zgodilo! Wilson hoče sedanje močete v Nemčiji uničiti in ako pravi, da se mora »uničiti vsaka samovoljna oblast«, potem je to naravno naravnost proti vladarski rodbini Hohencollerncev. Vsa javnost v državah, ki se vojskujejo zoper Nemčijo, zahteva, da se pruska ošabnost mora kaznovati.

No, s tem, da je Wilson zasedaj odklonil premirje in tudi pogajanja za mir, je mir odložen za nekaj mesecev, a prišel bo vžlic temu. Dolgo ne more več trajati. Dogodki se odigravajo z bliskovito naglieo in ni nikakega dvoma, da vojna ne bo več trajala dolgo.

POZOR!

Naloži,

dokler je še čas,

varno svoj denar!

V nedeljo, dne 3. novembra t. l., se bo na graščini Steinbrunn (prej Steinhof) na Plitviškem vrhu pri Radgoni prodajalo v poljubno velikih količinah okoli 100 orolov zemljišč, po večini travnikov, pa tudi gozdov in sadonosnikov potom prostovoljne darbe (licitacije).

Zemljišča so na zelo pripravi in ugodni legi za porabna tudi za stavbe in naseljevanje.

Začetek licitacije ob 11. uri dopoldne. Kupaželjni se vabijo, da se ta prodaja s prav velikim številu udeležijo.

Kdo na tisti svoj denar ne pravo- varno namo naložiti, naj kupi nem- ljišča, katera ne bodo nikdane- bila njegove vrednosti!

Graščina Steinbrunn.

Tedenske novice.

† Šlik Alojz. Umrl je pri 81. letu. g. kaplan Alojz Šlik. Pogreb je bil v sredo ob 10. uri predpoldne. Pokojnik je poprej služil kot kaplan pri Sv. Andražu v Slov. gor. Bil je vnet dušni pastir in navdušen narodnjak. Blag mu spomin!

Zlata poroka. Dne 26. t. m. obhaja vpokojeni g. nadučitelj Jurij Bregant s svoje soprogo Cecilijo, rojeno Baronig, zlato poroko. 50 let je minilo, odkar sta bila poročena dne 26. oktobra 1868 v nekdanji stari frančiškanski cerkvi v Mariboru. Zlata poroka se pa bo obhajala v župnijski cerkvi sv. Magdalene v Mariboru. Jubilatoma se na mnogo leta!

Marija, žalostna Mati. Premišljevanja in molitve. Spisal dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnega, izvrjnega molitvenika še Slovenci do sedaj nimamo, kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil podati svojem ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osem obširnih premišljevanj o žalostni Materi božji, kakršnih dosedaj še ni bilo v slovenski nabožni književnosti. Premišljevanjem sledi veliko število zlatih pobožnosti v čast Žalostni Materi in v čast trpljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj še dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštnino vred K 6.50. Naroča se v Ciri-levi tiskarni v Mariboru.

Listnica upravnistva.

Slovenci 47. polka: Hvala za pozdrave! Le vstrajajte. Saj Jugoslavija prihaja. — Marija Reka: Za to številko prepozno. Jugoslovanske pozdrave! — Blato pri Pliberku: Preobširno. — Svečina: Le potrpite, dotični »veliki Nemec« bo postal še bolj pohleven, meče se celo navdušen Jugoslovani. Vsa tolažba na zopetne boljše čase mu ne bo nič pomagala. Zape- je ali zažvižga si lahke one znano: »O mein lieber Augustin...« — Člankarju: Čemu se moramo ušiti nemških črk? Hvala za izboren članek! Za to številko prepozno. Pribečimo v »Straz«. — Prosimo, pišite večkrat kaj takega. — Sv. Kriš nad Mariborom: Pride v »Straz«. — Sv. Peter Sav. dol.: Inserata za to številko prepozno prišla, objavimo jih prihodnjič.